ΕΤΟΣ 10ον — Ρέθυμνον 16 Μαρτίου 1923 — ΑΡΙΘΜΟΣ 656

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

διὰ Κρήτην ἐτησία δρ. 25
» Ἑλλάδα » » 30
» Ἀμερικὴν » δολ. 7

Δι' ἑταιρίας, Δήμους, Μ.ας, Τραπέζας, καὶ Λέσχας ἐτησία δραχμαὶ 50

ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Β. Σ. ΚΑΛΑΪΖΑΚΗΣ | Τιμὴ ἑκάστου φύλ. λεπτὰ 50

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ

Ἡ Νομομηχανικὴ ὑπηρεσία τοῦ Νομοῦ μας μετὰ τὴν τελευταίως γενομένην μετάθεσιν τοῦ Νομομηχανικοῦ Ρεθύμνης κ. Τσιλένη εἰς Ἡράκλειον κατέληξε νὰ διευθύνεται ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον μηχανικὸν ὅστις καὶ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὴν θέσιν του διότι ἔτυχε νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἄλλοῦ ἀνάγκη πρὸς διάθεσίν του καὶ συνάμα διότι καὶ ὁ ἴδιος ὡς φαίνεται τὸ θέλει ἐπειδὴ συμπίπτει νὰ μὴν ἐπιδιώκει μετάθεσιν εἰς ἄλλην θέσιν τῆς ἀρεσκείας του.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀναφέρομεν διὰ νὰ δείξωμεν εἰς ποῖα χάλια κατέληξαν τὰ Δημόσια ἔργα τοῦ Νομοῦ μας διὰ τὰ ὁποῖα βεβαίως οὐδὲ λόγος πρέπει νὰ γίνεται σήμερον ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθοῦν ἀφοῦ ἄλλοτε ὑπὸ καλυτέρας συνθήκας καθυστέρησαν καὶ ἔμειναν στάσιμα πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἰθυνόντων ἑκάστοτε τὰ κοινά μας. Ἐν τούτοις τὸ ζήτημα δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἔτσι ἀπαρατήρητον μέχρι τέλους καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς σήμερον ὀφείλει μὲ κάθε θυσίαν νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατασκευῆς ὡς τάχιστα καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων τῶν ἀπαραιτήτων τοὐλάχιστον ἔργων διὰ τὸν Νομόν μας καὶ ὡς τοιαῦτα ἐνδείκνυνται ἔργα ὁ δοποιῖας τῶν ὁποίων στερούμεθα παντάπασι πρὸς μεγίστην ζημίαν τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν γένει ἐμπορικῆς μας κινήσεως ἐν τῇ πόλει συνάμα.

Δὲν θέλομεν νὰ φανῶμεν ὑπερβολικοὶ ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ συγκοινωνία μας οὐδέποτε ἄλλοτε ἔφθασε εἰς τὰ σημερινὰ της χάλια. Οὔτε ἐπὶ Τουρκοκρατείας οὔτε καὶ προγενεστέρως ἴσως ὑπῆρχεν ἡ παρατηρουμένη ἀθλιότης καθ' ἣν ὅλοι οἱ δρόμοι οἱ λεγόμενοι βατοὶ διότι μόνον τοιούτους ἔχομεν σήμερον ἐν τῷ Νομῷ μας κατεστράφησαν καὶ αὐτοὶ ὡς μὴ συντηρούμενοι καταλλήλως καὶ οὕτω ὁλόκληροι ἐπαρχίαι κατα πονοῦνται καὶ φυτοζωοῦν χάρις εἰς τὴν πρωτοφανῆ ἔλλειψιν συγκοινωνίας μετὰ τῶν ἐμπορικῶν κέντρων καὶ μετὰ τῆς πρωτευούσης τοῦ Νομοῦ μας. Ἡ κατάστασις ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας καθίσταται τελείως ἀπελπιστικὴ καὶ ὁμολογουμένως μόνον ὁ Ρεθυμνιακὸς λαὸς τοῦ ὁποίου ἡ Ἰώβειος ὑπομονὴ θὰ παραμείνῃ ἱστορικὴ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ καὶ ν' ἀνέχηται ζήτημα τόσον σοβαρὸν καὶ ἐνδιαφέρον δ' αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ τὸ μέλλον του, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου συμβαίνει τὸ ἀναμφισβήτητον ὅτι οὐδέποτε ἔπαυσεν οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν νὰ συνεισφέρῃ εἰς χρῆμα καὶ εἰ αἷμα διὰ πᾶσαν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ γενικοῦ καλοῦ τοῦ Κράτους μας ἰδιαιτέρως, Τί συμβαίνει ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν θὰ ἐξετάσωμεν σήμερον ἀλλ' οὔτε καὶ ἐπιτρέπεται νὰ ζητῶμεν εὐθύνας ἐκεῖ ὅπου ὅλοι εὐθυνόμεθα διὰ λόγους δι' οὓς καὶ ἄλλοτε μᾶς ἐδόθη εὐκαιρία νὰ ἀσχοληθῶμεν χωρὶς ὑστεροβουλίαν καὶ χωρὶς προσωπικὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ οὐδενός. Ἐν τούτοις ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διακηρύξωμεν εἶναι ὅτι εἶναι καιρὸς τὸ Κράτος νὰ ἀντιληφθῇ τὴν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν διαπράττει πασιφανῶς εἰς βάρος τοῦ Νομοῦ μας ἀλλὰ καὶ εἰς βάρος τοῦ ἑαυτοῦ του διότι καταδικάζον εἰς αὐτοκτονίαν οἰκονομικὴν ὁλόκληρον διαμέρισμά του βεβαίως οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ζημία ξεσπᾷ καὶ εἰς βάρος του ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὑλικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἀντικτύπου διὰ τοὺς πόρους του καὶ διὰ τὴν ἐν γένει κίνησίν του πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως καὶ εὐνομίας ὡς ἔχει ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ Νόμου καὶ ἀπέναντι τοῦ φιλησύχου καὶ φιλοπρόοδου λαοῦ του. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης φυσικὰ ὁ Νομός μας δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος οὔτε καὶ ἀμέτοχος τῶν γενικῶν συνεπειῶν τῆς κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον ἀστοργίας εἰς βάρος του διότι ὁ ἐκτροχιασμὸς τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν μας τὴν σοβαρωτέραν του ἀφορμὴν τὴν ἐστήριξε καὶ τὴν στηρίζει εἰς τὸ πρόσφορον τῶν ἀγροτικῶν διαμερισμάτων πρὸς συντήρησιν τῶν κακοποιῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα μακρὰν ἀπὸ πᾶσαν καταδίωξιν κατ' ἀνάγκην δὲν παύουν φυσικὰ νὰ ἐκτελοῦν τὸ ἐγκληματικὸ ἔργον των χωρὶς φόβον εἰς βάρος τοῦ φιλησύχου κόσμου τῶν ἐπαρχιῶν μας.

Κατόπιν τούτου δὲν ὑπάρχει λόγος περισσοτέρων ἐπεξηγήσεων πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀνέκαθεν παραγκωνισθέντων καὶ παραγκωνιζομένων δὲ ἀκόμη καὶ σήμερον τόσον ἐμφαντικῶς δικαιωμάτων μας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀμέσου ἀνάγκης πρὸς κατασκευὴν ἔργων συγκοινωνίας διὰ τὸν Νομόν μας.

Ἡ ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις πρὸς ἣν ἀπευθυνόμεθα ἂς θέσῃ καὶ ἐδῶ τὸν τύπον τοῦ φιλοδικαίου καὶ ἐξαγνιστικοῦ πνεύματος της καὶ ἂς δώσῃ τὸν τόνον τῆς ἀπαρχῆς πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Νομοῦ μας ἐπὶ τῶν μᾶλλον ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν του ὁπότε καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μας θὰ ἀνήκει εἰς αὐτὴν ἀκεραία ἐπαξίως πρὸς τὸν εὐγενῆ ζῆλον ὅστις θὰ τὴν ἐμπνεύσῃ εἰς τὸ προκείμενον ἔργον της.

***

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Εἰς τὴν «REVUE BLEUE» τῆς 17 Φεβρουαρίου ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ κ. Λουΐ Ντυμόν—Βιλντάν περὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος ποὺ ἀξίζει νὰ μὴ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κοινὴν Γνώμην. Ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἑρμηνεῦον τὰς ἀντιλήψεις τῶν νηφαλίων Γάλλων οἱ ὁποῖοι διαβλέπουν τώρα ποῦ τοὺς ὡδήγησεν ἡ πολιτικὴ τοῦ Καὶ ντ' Ὀρσαί. Εἶναι λίαν χαρακτηριστικὸν τῆς ἐν Γαλλίᾳ μεταστροφῆς καὶ ἰδιαιτέρως ἐπίκαιρον κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἀγκύρας.

«Δὲν εἶναι ἀμφίβολον, λέγει ὁ κ. Ντυμὸν—Βιλντὰν, ὅτι ἡ Τουρκία παίζει ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνον παιγνίδι... Οἱ ἀθωτικόφρονες τῆς Ἀγκύρας τῶν ὁποίων ἡ ἄκρα ἀριστερὰ φαίνεται ὅτι ὑπερισχύει τῶν μετριοπαθῶν ἀντιπροσωπευομένων, ὡς λέγεται, ἀπὸ τὸν Κεμὰλ καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσμὲτ, θ' ἀποδοῦν ἐν τέλει κακοὶ ἔμποροι τῆς ἀδιαλλάκτου καὶ κινδυνώδους πολιτικῆς των. Πρὶν ὅμως σημάνῃ ἡ ὥρα τῆς τιμωρίας θὰ σημειωθοῦν ἀναμφιβόλως πολλαὶ ζημίαι τῶν ὁποίων φεῦ! τὰς περισσοτέρας θὲ ὑποστῇ ἡ Γαλλία Εἴτε στέρξει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν Ἀγγλικὴν πολιτικήν, εἴτε ἐξακολουθήσῃ προσπαθοῦσα νὰ διαλάξῃ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διατηρήσῃ τὴν Ἀντάντ πρὸς τὴν χίμαιραν τῆς τουρκικῆς φιλίας εἴτε βοηθήσῃ τοὺς Βρεττανοὺς συμμάχους της νὰ σωφρονίσῃ τὴν ἄφρονα ὑπεροψίαν τῶν Κεμαλιτῶν, εἴτε ἀποπειραθῇ ἀκόμη νὰ χρησιμεύσῃ ὡς διαιτητής, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι τὰ οἰκονομικά της συμφέροντα καὶ ἡ πνευματική της ἐπιρροὴ εἰς τὴν Ἀνατολὴν θὰ εὑρεθοῦν ἐκτεθειμένα εἰς κίνδυνον. Ἐὰν δὲν ἐπανορθώσῃ ὅ,τι συνέβη, πρᾶγμα δυσχερὲς πάντοτε, φαίνεται ὅτι θὰ πληρώσῃ ἀκριβὰ τὰ σφάλματα τῆς διαταικτικῆς καὶ μικροψύχου πολιτικῆς της ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀπὸ τοῦ 1918.»

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ὅσοι Ρεθύμνιοι διῆλθον τὰ τεσσαράκοντα ἐνθυμοῦνται ὅτι ἡ πόλις μας πρὸ εἴκοσι τριῶν ἐτῶν οὐδεμίαν ἄλλην παρουσίαζεν πρασινάδα καὶ ταύτην κατὰ τὸ θέρος εἰμὴ τὴν τῶν δύο πλατάνων, τοῦ Μεϊντανίου καὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν κρεοπωλείων ὅπου ἐκρεμάσθησαν ἐπὶ Μαχμοὺτ ὁ ἀθῶος Φουντουλάκις

Κατὰ τὸ 1900 κάποιος Νομάρχης φιλοπρόοδος καὶ κάποιος Γεωπόνος φιλόπονος ἐσκέφθησαν ὅτι ἠμποροῦσε νὰ δώσουν εἰς τὴν ξηρὰν αὐτὴν πόλιν ὀλίγην δροσιὰν καὶ πρασινάδαν.

Ἐφύτευσαν διάφορα δένδρα καὶ πρὸ πάντων ἀειθαλῆ τοιαῦτα, πεῦκα καὶ κουκουναρίες εἰς τὰ τέως νεκροταφεῖα, εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Διοικητηρίου καὶ ὅπου ἐπέτρεπεν ὁ χῶρος ἐντὸς τῆς πόλεως.

Ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὴν πόλιν παρουσίαζε ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν μίαν θέαν εὐχάριστον ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς καὶ καλλωπισμοῦ.

Ἡ κεντρικὴ ὁδὸς Ρεθύμνης—Χανίων—Ἡρακλείου εἰς ἀπόστασιν ἀρκετὴν ἀπὸ τῆς πόλεως δενδροφυτευθεῖσα ἦτο κατὰ τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος ἀρκετὰ εὐχάριστος καίτοι ἐγκαταλειλειμένη εἰς τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ καὶ τὰ ἄγρια ἔνστικτα τῶν ἀγριοπαίδων.

Ὁσάκις ἐπενέβαιναν οἱ ἐργάται τῆς ἑκάστοτε Γεωπονικῆς ἐργασίας κατέστρεφαν τὰ δένδρα ἀποκόπτοντες πλατάνους καὶ μωρέας μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε ὁ καύσων τοῦ θέρους νὰ τὰ εὑρίσκῃ γυμνὰ καὶ νὰ συμπληροῖ τὴν καταστροφήν.

Δυστυχῶς εἰς τὴν ἀγρίαν αὐτὴν γεωπονικὴν ἐπέμβασιν τῶν κλαδευτῶν ἦλθεν ἐπίκουρος καὶ ὁ Δῆμος τοῦ ὁποίου οἱ ἄρχοντες ἐπέφερον θανατηφόρα πλήγματα κατὰ τῆς δενδροστοιχίας ἐπιτρέποντες εἰς τοὺς διαφόρους ἰδιοκτήτας νὰ καταστρέφουν τὰ πρὸ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν θαυμάσια δένδρα ἢ καὶ ἀφαιροῦντες οἱ ἴδιοι Δημ. ἄρχοντες σειρὰν ὅλην δένδρων διὰ νὰ κερδοσκοπήσουν δι' ὀλίγους πόντους γῆς.

Ἐφέτος ἐβόθησαν τὰ νεκροταφεῖα ὑπὸ τοῦ Δήμου εἰς ἐνοικιαστὰς νὰ σπαροῦν. Οἱ ἀμπελοῦρδοι εἶχον καθῆκον νὰ προλάβουν τὴν κατακρεούργησιν τῶν πεύκων τῶν μόνων πρασίνων κατὰ τὸν χειμῶνα δένδρων. Λυπούμεθα διότι εἰ δοποιήθησαν ἐγκαίρως καὶ ἐνεπιστεύθησαν εἰς ἕνα κλαδευτὴν τυχόντα. Καμαρώσατε τὴν δεδροστοιχίαν τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου. Θὰ ἴδητε πεύκους ὑπερυψήλους ὧν δύο ἐξεριζώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐσχάτως, νὰ στέκωνται σὰν τρίφτες ἄχρηστοι διὰ τὸν προορισμόν των.

Προορισμὸς τῶν ἀκάρπων δένδρων εἰς τοιαῦτα μέρη εἶναι νὰ παρέχουν σκιὰν καὶ πρασινάδαν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Ὅταν κλαδεύονται ἀγρίως πῶς θὰ τὴν δώσουν;

Διὰ νὰ μετριασθῇ ἡ κακὴ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ ὁ καθημερινὴ λεηλασία τῶν ὑπαρχόντων δένδρων ἀνακοινοῦμεν εὐχαρίστως πληροφορίαν ἣν ἐλάβομεν, ὅτι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ μεταβάλλῃ εἰς κῆπον τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου.

Βεβαίως ἡ σκέψις ὅτι θὰ χρησιμεύῃ ὡς κῆπος εἶναι ἀστεία· ἀλλὰ προκειμένου περὶ ἐπιβαλλομένης ἀναδασώσεως τῶν πέριξ τῆς πόλεως κειμένων ἀγρῶν ὑποχρέωσιν ἔχει ὁ Δῆμος πρῶτος νὰ προβῇ, τὸ ταχύτερον μάλιστα εἰς τὴν κανονικὴν ἀναδάσωσιν τοῦ χώρου ἐκείνου καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ Νοσοκομείου ὅπερ θὰ ἐπεκταθῇ θᾶττον ἢ βράδιον πρὸς ἀνατολάς, καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τόσον οἰκοπέδων καὶ οἰκιῶν κειμένων βορείως τοῦ Νοσοκομείου ἀπαλλασσομένων διὰ τῆς παρουσίας ἑνὸς διαμέσου ἄλσους πάσης κακῆς ἐντυπώσεως.

Τοιαῦτα μικρὰ ἄλση εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθοῦν πέριξ τῆς πόλεως ἀφοῦ οἱ ἐδαφικοὶ ὅροι τὸ ἐπιτρέπουν, θ' ἀποτελοῦν δὲ τοὺς πνεύμονας αὐτῆς καὶ θὰ μετριάζουν τὰ ἐκ τῆς φυσικῆς της ὑγρασίας κακά.

Ἔργα βεβαίως τοιαύτης ἀνακαινιστικῆς μορφῆς θὰ φαίνωνται παράδοξα καὶ ἀδυνάτου ἐκτελέσεως.

Αὐτὰ ἐλέγοντο καὶ διὰ τὴν

ΠΑΡΕΛΗΦΘΗ Τὸ Ἀγγλικὸν ΣΛΟΑΝ ΖΟΤΑΛ τὸ παγκοσμίου φήμης διὰ ρευματισμοὺς κρυολογήματα κ.λ.π. καὶ πωλεῖται παρὰ τῷ ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΝΟΥΠΑΚΗ. Ὁδηγίαι ἀποστέλλονται παντὶ τῷ αἰτοῦντι.